

Yttrande över promemorian Jobbpremie - ett incitament för att öka drivkrafterna till självförsörjning

Myndigheten för delaktighet (MFD) arbetar med att främja, guida och stödja samhällets aktörer att genomföra sina uppdrag utifrån hela befolkningens behov och förutsättningar. MFD lämnar följande yttrande.

Sammanfattning

MFD tillstyrker Regeringskansliets förslag på jobbpremie. Myndigheten delar Regeringskansliets uppfattning att det finns fördelar med att Försäkringskassan ansvarar för administrationen av jobbpremien samt att premien ska kunna utgå vid samtliga former av subventionerade anställningar som kan bli aktuella för personer med funktionsnedsättning. Myndigheten noterar samtidigt att det finns en särskild incitamentsproblematik specifikt för skyddade anställningar hos Samhall, vilket regeringen bör beakta i den fortsatta beredningen.

Myndighetens synpunkter

MFD tillstyrker Regeringskansliets förslag om att införa en tillfällig jobbpremie för att öka de ekonomiska drivkrafterna att bli självförsörjande och minska marginaleffekterna för den som går från försörjningsstöd till arbete. Myndigheten delar också Regeringskansliets uppfattning om att det finns ett värde i att en person som är självförsörjande inte ska behöva ansöka om en jobbpremie hos kommunens socialnämnd. Jobbpremien föreslås inte vara en behovsprövad insats enligt socialtjänstlagen, utan är en fristående statlig ersättning till den enskilde som baseras på dennes inkomst. Regeringskansliet framhåller också att det sammantaget kommer att röra sig om förhållandevis få ärenden sett över hela landet, varför det framstår som mer kostnadseffektivt att samla prövningen så som föreslås hos Försäkringskassan.

MFD delar också Regeringskansliets uppfattning att jobbpremien ska kunna utgå vid samtliga anställningar, vilket inte minst är viktigt för att främja subventionerade anställningar för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. I detta sammanhang kan till exempel noteras att Samhallutredningen (SOU 2025:29) framhåller att anställningsformen skyddat

arbete hos offentlig arbetsgivare (OSA) framstår som underutnyttjad¹, och att den forskningsgenomgång som Utredningen om drivkrafter och möjligheter i försörjningsstödet (SOU 2025:15) har genomfört, visar att kommunala arbetsmarknadsanställningar och subventionerade anställningar kan ge bra arbetsmarknadsutfall för mottagare av ekonomiskt bistånd².

MFD bedömer samtidigt att det i den fortsatta beredningen kan finnas skäl för regeringen att uppmärksamma den särskilda incitamentsproblematik som gäller för skyddat arbete hos Samhall (men inte skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare). Som framgår av Samhallutredningen (SOU 2025:29) finns det idag risk för inlåsningseffekter som kan innebära att personer som har utvecklat förmåga till arbete på reguljära arbetsmarknaden ändå blir kvar hos Samhall.³ Förutom de negativa effekter detta kan medföra för dessa individer, till exempel i form av att de inte ges möjlighet till varaktig etablering på den reguljära arbetsmarknaden, resulterar det också i att platser i skyddat arbete hos Samhall sällan blir lediga och tillgängliga för nya arbetssökande som har behov av en sådan plats.

Ärendets handläggning

I den slutliga handläggningen av ärendet har generaldirektör Malin Ekman Aldén (beslutande), avdelningschef Annika Streiler och utredare Henrik Elmefur (föredragande) deltagit.

Myndigheten för delaktighet

[elektroniskt underskriven]

Malin Ekman Aldén

¹ SOU 2025:29. *Ökad kvalitet hos Samhall och fler vägar till skyddat arbete*, s. 248.

² SOU 2025:15. *Stärkta drivkrafter och möjligheter för biståndsmottagare*, volym 2, s. 1052–1053.

³ SOU 2025:29. *Ökad kvalitet hos Samhall och fler vägar till skyddat arbete*, s. 243–246.